

Protocollo di Collaborazione e Partenariato tra FILLEA CGIL e SINDICONS CSN

Attualmente nell'Europa Centrale e dell'Est si registra una fase di crescita del settore delle costruzioni che comporta un aumento della domanda di lavoro. Domanda che spesso non è sufficientemente soddisfatta dall'offerta di lavoro interna del paese, in particolare per le figure specializzate. Queste condizioni favoriscono la migrazione dei lavoratori, il distacco transnazionale, il ricorso a sempre più lunghe catene di subappalti nei cantieri. Le dinamiche di forte mobilità internazionale dei lavoratori edili, se non trasparenti e sostenute dalla regolarità di chi lavora, si dimostrano troppo spesso condizioni che favoriscono l'impiego di manodopera a costi ribassati, con l'elusione dei contratti collettivi di lavoro e del versamento dei contributi per la sicurezza sociale e il non riconoscimento dei diritti fondamentali dei lavoratori.

Premesso che:

- negli ultimi 15 anni è progressivamente aumentata la presenza di lavoratori delle costruzioni di nazionalità moldava che operano in Italia. Si tratta di una presenza consolidata di circa 10.000 iscritti alle Casse edili;
- in previsione di ingenti investimenti pubblici per la realizzazione di importanti infrastrutture in Moldavia, è probabile che parte delle stesse infrastrutture siano realizzate da grandi imprese italiane, già operanti nell'area dell'Europa Est, avviando così un flusso di tecnici ed operai dall'Italia verso la Moldavia

FILLEA CGIL e SINDICONS CSN, forti della condivisione dei valori della pace e della solidarietà internazionale, nel quadro delle attività della Federazione Mondiale BWI e della Federazione Europea EFBWW, hanno deciso di sottoscrivere il presente protocollo di alleanza e collaborazione al fine di produrre risposte comuni ed integrate in termini di tutela individuale e collettiva dei lavoratori.

L'obiettivo è quello, considerato anche l'Accordo in materia di sicurezza sociale sottoscritto il 18/06/2021 tra il Governo dell'Italia e il Governo della Repubblica Moldava, di sviluppare azioni comuni, parallele e/o congiunte di informazione e formazione a sostegno dei lavoratori moldavi presenti in Italia o in procinto di emigrare nel nostro paese, così come dei lavoratori moldavi che, dopo un periodo di lavoro in Italia, intendono tornare in Moldavia.

Nello specifico, FILLEA CGIL e SINDICONS si impegneranno sulle seguenti tematiche:

- individuazione di percorsi informativi e formativi destinati alla crescita e formazione dei lavoratori, così come dei quadri sindacali;
- conoscenza e analisi approfondita delle legislazioni in vigore nei rispettivi Paesi in tema lavoro, sicurezza sul lavoro e tutela dei diritti;
- conoscenza ed approfondimento della contrattazione collettiva e degli accordi bilaterali nel settore dell'edilizia;

- iniziative finalizzate a contrastare i fenomeni del lavoro non dichiarato e tutti i tipi di sfruttamento, anche a livello territoriale e/o regionale, creando momenti condivisi di diffusione di informazioni;
- iniziative finalizzate a favorire una immigrazione consapevole, legale e controllata, a tutela delle condizioni di vita e lavoro dei lavoratori migranti e delle loro famiglie;
- promuovere l'inserimento e l'integrazione nei posti di lavoro, come nella società;
- scambiarsi regolarmente informazioni per condividere politiche e proposte all'interno delle federazioni sindacali EFBWW e BWI;
- reciproco sostegno anche nell'ottica di incentivare il proselitismo e l'affiliazione alle federazioni firmatarie del presente protocollo;
- facilitare l'accesso di SINDICONS alle aziende italiane presenti in Moldavia per lo sviluppo del dialogo sociale e della contrattazione;
- iniziative volte a riconoscere l'appartenenza dei membri sindacali iscritti in Italia e in Repubblica Moldavia ad entrambe le organizzazioni;
- monitoraggio annuale, nelle modalità concordate, per valutare i progressi dell'attuazione del presente protocollo.

Il presente Protocollo è scritto e firmato nelle lingue italiana e rumena, una copia per ciascuna delle parti firmatarie. Il Protocollo ha validità triennale e può essere sempre disdetto da una parte con avviso scritto almeno due mesi prima.

Roma, 5 dicembre 2023

FILLEA CGIL

Federazione Italiana dei Lavoratori del Legno, dell'Edilizia, delle Industrie Affini ed Estrattive

Alessandro Genovesi – Segretario Generale

SINDICONS CSN

Federazione dei Sindacati delle Costruzioni e dell'Industria dei Materiali per le Costruzioni della Repubblica Moldava

Victor Talmaci – Presidente

Acord de Colaborare și Parteneriat între FILLEA CGIL Italia și SINDICONS CSN Moldova

În prezent, în Europa Centrală și de Est, se înregistrează o fază de creștere în sectorul construcțiilor care duce la creșterea cererii de forță de muncă. O cerere care de multe ori nu este suficient de satisfăcută de oferta de muncă internă a țării, mai ales pentru lucrătorii specializați. Aceste condiții favorizează migrarea lucrătorilor, detașarea transnațională, utilizarea lanțurilor din ce în ce mai lungi de subcontractare pe șantiere. Dinamicile puternicei mobilități internaționale a muncitorilor din construcții, dacă nu sunt transparente și susținute de regularitatea celor care lucrează, se dovedesc de prea multe ori a fi condiții care favorizează utilizarea forței de muncă la costuri reduse, cu evitarea aplicării contractelor colective de muncă și a plății contribuțiilor pentru asigurările sociale și nerecunoașterea drepturilor fundamentale ale lucrătorilor.

Având în vedere că:

- în ultimii 15 ani prezența lucrătorilor moldoveni care lucrează în Italia în sectorul de construcții a crescut progresiv. Este vorba despre o prezență consolidată de aproximativ 10.000 de lucrători înregistrați la Fondurile de Construcție (Cassa Edile);
- în așteptarea unor mari investiții publice pentru construirea unor infrastructuri importante în Moldova, este probabil ca o parte din aceleași infrastructuri să fie construite de mari companii italiene, care operează deja în zona Europei de Est, demarând astfel un flux de tehnicieni și lucrători din Italia în Moldova;

FILLEA CGIL și SINDICONS CSN, consolidate prin împărtășirea valorilor păcii și solidarității internaționale, în cadrul activităților Federației Mondiale BWI și Federației Europene a FETBB, au decis să semneze acest protocol de alianță și colaborare pentru a produce răspunsuri comune și integrate în ceea ce privește protecția individuală și colectivă a lucrătorilor.

Obiectivul este, având în vedere și Acordul privind securitatea socială semnat la 18.06.2021 între Guvernul Italiei și Guvernul Republicii Moldova, acela de a dezvolta acțiuni comune, paralele și/sau comune de informare și formare pentru sprijinirea lucrătorilor moldoveni prezenți în Italia sau a celor care sunt pe cale de a emigra în Italia, precum și a lucrătorilor moldoveni care, după o perioadă de muncă în Italia, intenționează să se întoarcă în Moldova.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized name, located at the bottom right of the document.

Mai exact, FILLEA CGIL și SINDICONS se vor implica pe următoarele tematici:

- identificarea cursurilor de informare și formare destinate creșterii și pregătirii lucrătorilor, precum și a liderilor de sindicat;
- cunoașterea și analiza aprofundată a legislației în vigoare în țările respective pe tema muncii, siguranței muncii și protecției drepturilor;
- cunoașterea și studiul aprofundat al negocierilor colective și al acordurilor bilaterale în sectorul construcțiilor;
- inițiative care vizează contracararea fenomenelor muncii nedeclarate și a tuturor tipurilor de exploatare, inclusiv la nivel teritorial și/sau regional, prin crearea unor momente comune de diseminare a informațiilor;
- inițiative care vizează promovarea imigrației conștiente, legale și controlate, pentru a proteja condițiile de viață și de muncă ale lucrătorilor migranți și ale familiilor acestora;
- promovarea incluziunii și integrării atât la locul de muncă, cât și în societate;
- schimbul regulat de informații pentru a face schimb de politici și propuneri în cadrul federațiilor sindicale EFBWW și BWI;
- sprijinul reciproc în vederea încurajării prozelitismului și afilierei la federațiile semnatare ale prezentului protocol;
- facilitarea accesului SINDICONS la companiile italiene prezente în Moldova pentru dezvoltarea dialogului social și negocierii;
- inițiative care vizează recunoașterea apartenenței membrilor de sindicat înregistrați în Italia și Republica Moldova în ambele organizații;
- monitorizarea anuală, conform acordului, pentru a evalua progresul implementării acestui protocol.

Prezentul acord este scris și semnat în limbile italiană și română, câte un exemplar pentru părțile semnatare. Protocolul are o durată de trei ani și poate fi anulat de una dintre părți în scris, cu cel puțin 2 luni înainte.

Roma, 5 decembrie 2023

FILLEA CGIL

Federația Italiană a Lucrătorilor din Industria Lemnului, Construcțiilor, Industriilor Conexe și Extractive

Alessandro Genovesi – Secretario Generale

SINDICONS

Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții din Republica Moldova

Victor Talmaci – Presedinte